

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор Биржасы" АҚ
Басқармасының шешімімен

(2019 жылдың 29 қарашасындағы
№ 147 отырыс хаттамасы)
б е к і т і л г е н

2019 жылдың 03 желтоқсанынан бастап
қолданысқа енгізілді

Қаржы құралдарын Т+ тізіміне және Т+қамтамасыз ету тізіміне енгізу **Т Ә Р Т І Б І**

Алматы.қ

2019

ТҮЗЕТУЛЕР ПАРАҒЫ

1. № 1 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2020 жылдың 30 маусымдағы № 89 отырыс хаттамасы);
- 2020 жылдың 03 тамызынан бастап қолданысқа енгізілді.

2. № 2 толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2020 жылдың 09 шілдедегі № 93 отырыс хаттамасы);
- 2020 жылдың 03 тамыздан бастап қолданысқа енгізілді.

3. № 3 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2021 жылдың 19 тамызындағы № 88 отырыс хаттамасы);
- 2021 жылдың 23 тамызынан бастап қолданысқа енгізілді.

4. № 4 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген (2021 жылдың 10 қарашасындағы № 118 отырыс хаттамасы);
- 2021 жылдың 15 қарашасынан бастап қолданысқа енгізілді.

Осы Тәртіп Қазақстан Республикасының заңнамасына және "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді және ішінара қамтамасыз ету шарттарында орталық контрагентпен мәмілелерге рұқсат етілген қаржы құралдарының Тізімін (бұдан әрі – Т+ Тізімі), ішінара қамтамасыз ететін мәмілелер бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету ретінде ескерілетін қаржы құралдарының Тізімін (бұдан әрі – Т + тізімі) қалыптастыру тәртібінің сипаттамасын қамтиды – Қамтамасыз ету тізімі Т+), сондай-ақ қаржы құралдарын Т+ тізіміне және Т+қамтамасыз ету тізіміне енгізу шарттары және көрсетілген тізімдерден алып тастау *(бұл кіріспе Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.

1 бап. Жалпы қағидалар

1. Осы Тәртіппен Қазақстан Республикасының заңнамасында, Биржаның ішкі құжаттарында "Биржалық қызметті жүзеге асыру ережелері" (бұдан әрі – Биржалық қызмет ережелері), "Қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызметті жүзеге асыру ережелері" (бұдан әрі – Клиринг ережелері) және Биржаның басқа да ішкі құжаттарында айқындалған ұғымдар мен терминдер пайдаланылады.
2. Т + тізімі Биржаның осы Тәртіптің 2 бабының талаптарына сәйкес келетін "Биржалық қызметті жүзеге асыру ережелері " ішкі құжатының (бұдан әрі- Биржалық қызмет ережелері) 17 бабына сәйкес Биржа клирингтік қызметті жүзеге асыратын мәмілелер бойынша қаржы құралдарынан қалыптастырылады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.
Т + тізіміндегі қаржы құралдары ішінара қамтамасыз етілген мәмілелерге жіберіледі, олар бойынша Биржа орталық контрагент қызметін атқарады.
3. Т + қамтамасыз ету Тізімі осы Тәртіптің 4 бабында белгіленген талаптарға сәйкес келетін Т+ тізімінің қаржы құралдарынан қалыптастырылады.
4. Т + тізімін және Т+ қамтамасыз ету тізімін (бұдан әрі – Тізімдер) Биржа Басқармасы осы Тәртіптің 5 бабында айқындалған тәртіппен бекітеді *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.
5. Биржалық нарықтарда ішінара қамтамасыз ету шарттарында орталық контрагентпен мәмілелер жасасуға жол берілген қаржы құралдары мыналар болып табылады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен толықтырылды)*:
 - валюта нарығында – "Т + тізіміне" енгізілген валюталар;
 - қор нарығында – Т + тізіміне енгізілген бағалы қағаздар және Т+ қамтамасыз ету Тізіміне енгізілген, бағалы қағаздармен мәмілелер бойынша есеп айырысу құралы ретінде әрекет ететін валюталар *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен толықтырылды)*;
 - деривативтер нарығында – Биржа Басқармасының шешіміне сәйкес сауда-саттық ашылған барлық туынды қаржы құралдары;
6. Ішінара қамтамасыз ету шарттарында орталық контрагентпен мәмілелер бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданатын қаржы құралдары мыналар болып табылады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*:
 - валюта нарығында – Т + қамтамасыз ету Тізіміне енгізілген валюталар;
 - қор нарығында – "Т+қамтамасыз ету Тізіміне" енгізілген бағалы қағаздар мен валюталар";
 - деривативтер нарығында – ұлттық валюта.

7. *(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен алынып тасталды).*

2 бап.

Т+тізіміне енгізу үшін қаржы құралдарына қойылатын талаптар

- 1-0. Қаржы құралын Т + тізіміне енгізу және оның көрсетілген тізімде болуы үшін белгілі бір атаудағы қаржы құралы сәйкес келуі тиіс:

- 1) осы баптың 1 тармағында белгіленген өтімділікке қойылатын талаптар;
- 2) осы баптың 2 тармағында белгіленген сенімділікке қойылатын талаптар;
- 3) осы баптың 3 тармағында белгіленген өзге де талаптарға сәйкес келуге тиіс.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен енгізілген)

1. Қаржы құралының өтімділікке қойылатын талаптарға сәйкестігі мынадай өлшемшарттарды ескере отырып айқындалады:

- 1) Биржаның "Бағалы қағаздар өтімділігінің көрсеткіштерін айқындау әдістемесі" ішкі құжатына сәйкес бекітілген өтімділіктің бірінші сыныбындағы бағалы қағаздар тізімінде кемінде қатарынан күнтізбелік екі ай ішінде тұрған инвестициялық қордың акциясы немесе депозитарлық қолхаты немесе бағалы қағазы болып табылады" *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілді);*
- 2) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі немесе Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі шығарған мемлекеттік бағалы қағаз болып табылады;
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шығарылған облигациялар үшін орналастырылған шығарылым көлемі кемінде 5 (бес) миллиард теңге немесе шет мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған облигациялар үшін кемінде 35 (отыз бес) миллиард теңге болатын облигация болып табылады;
- 4) осы қаржы құралы бойынша маркет-мейкердің болуы;
- 5) сауда-саттыққа кемінде бір қатысушымен Биржаның сұрауы бойынша осы қаржы құралымен сатып алу/сату мәмілелері бойынша провайдер ретінде әрекет етуге дайындығы туралы жазбаша уағдаластықтың болуы;
- 6) қаржы құралына қатысты Орталық контрагенттің өтімділігін басқаруға жауапты бөлімшенің орындалмаған міндеттемелерді клиринг ережелерінде белгіленген мерзімдерде мәжбүрлеп жоюды жүзеге асыру мүмкіндігі туралы пікірі бар және оны Т+тізіміне енгізу туралы ұсыным бар.

Қаржы құралын өтімділікке қойылатын талапқа сәйкес деп тану үшін міндетті өлшем осы тармақтың 2) тармақшасының немесе 6) тармақшасының өлшемшартына сәйкестігі болып табылады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген).*

2. Қаржы құралының сенімділік талабына сәйкестігі "Биржа тізімдеріндегі бағалы қағаздар эмитенттерінің тәуекел деңгейін бағалау әдістемесі" Биржаның ішкі құжатына сәйкес жүзеге асырылған бағалы қағаз эмитентінің тәуекел деңгейін бағалау негізінде Биржаның тізімдерінде топтар бойынша бағалы қағаздарды бөлуді нарықтық тәуекелдер жөніндегі комитет (бұдан

әрі – Комитет) бекіткен есепке ала отырып айқындалады (бұдан әрі – эмитенттерді бағалау әдістемесі) *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.

Қаржы құралы мынадай критерийлерге сәйкес келген кезде сенімділік талаптарын қанағаттандыратын болып танылады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*:

- 1) шетел валюталарына қатысты-осы шетел валютасының эмитенті елінің мемлекеттік бағалы қағаздары 1 топқа (сенімділік деңгейі ең жоғары бағалы қағаздар) немесе 2 топқа (сенімділік деңгейі жоғары бағалы қағаздар)енгізілген;
 - 2) бағалы қағаздарға қатысты-бағалы қағаз 1 топқа немесе 2 топқа немесе 3 топқа енгізілген (сенімділік деңгейі орташадан жоғары бағалы қағаздар).
 - 3) туынды қаржы құралдарына қатысты-туынды қаржы құралының базалық активі базалық актив шетел валютасы болып табылатын жағдайда осы тармақтың 1) тармақшасында белгіленген өлшемге сәйкес келеді немесе базалық актив бағалы қағаз болып табылатын жағдайда осы тармақтың 2) тармақшасында белгіленген өлшемге сәйкес келеді *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен енгізілген)*.
3. Бағалы қағаздардың мынадай өзге талаптарға сәйкестігі мынадай өлшемшарттар ескеріле отырып айқындалады:
- 1) Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары үшін – Қазақстан Республикасының Мемлекеттік ұзақ мерзімді жинақ қазынашылық міндеттемесі (МЕУЖКАМ)болып табылмайды;
 - 2) облигациялар үшін:
 - теңгемен немесе АҚШ долларымен, еуромен немесе британдық фунтпен, немесе швейцарлық франкпен, немесе Ресей рублімен номиналдануы тиіс *(осы абзац Биржа Басқармасының 2021 жылдың 19 тамызындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - "таза" бағамен саудаласу керек;
 - мерзімсіз немесе реттелген облигация болмауға тиіс;
 - индекстелген номиналды құны бар облигация болмауға тиіс;
 - 3) қаржы құралдарын Т+ тізіміне енгізуге қойылатын талаптарға сәйкестігіне мониторинг жүргізу күніне көрсетілген мониторинг жүргізу күнінің алдындағы қатарынан күнтізбелік 6 (алты) ай ішінде осы Әдістеменің 5 бабы 7-тармағының 1) және(немесе) 4) және(немесе) 5) тармақшаларында көзделген жағдайлар жоқ;
 - 4) қаржы құралдарын Т + тізіміне енгізуге қойылатын талаптарға сәйкестігіне мониторинг жүргізу күніне осы Әдістеменің 5 бабы 7 тармағының 2) және(немесе) 3) тармақшаларында көзделген жағдайлар болмайды.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)

4. Т + тізіміне осы Тәртіптің 5 бабының ережелеріне сәйкес қабылданатын Биржа Басқармасының шешімі негізінде осы баптың 1 және (немесе) 2-тармақтарында белгіленген талаптарды қанағаттандырмайтын белгілі бір атаудағы бағалы қағаз енгізілуі мүмкін, егер Биржа Басқармасы аталған бағалы қағаз бойынша нарықтық тәуекел мөлшерлемелерінің есеп айырысу мәндеріне қолданылатын, көрсетілген бағалы қағаз бойынша нарықтық тәуекел мөлшерлемелерінің есеп айырысу мәндеріне қолданылатын

арттыру коэффициентін қолданған жағдайда, мұндай мөлшерлемелерді Биржа Басқармасы *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.

5. Т + тізіміне Биржа Басқармасы тиісті шешім қабылдаған жағдайда осы баптың 3-тармағы 2) тармақшасының екінші абзацында белгіленген талаптарды қанағаттандырмайтын белгілі бір атаудағы облигация енгізілуі мүмкін *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 шілдедегі шешімімен енгізілген)*.

3 бап.

Қаржы құралдары бойынша "қысқа сатуға тыйым салу" және "қамтамасыз етілмеген сатып алуға тыйым салу" белгілерін белгілеу шарттары

1. Т + тізіміне кіретін қаржы құралдары бойынша Биржа келесі белгілерді орнатуға құқылы:
 - 1) "қамтамасыз етілмеген сатып алуға тыйым салу" белгісі: валютаға қатысты белгіленеді және осындай валютадағы есеп айырысулармен мәмілелер осындай валютада туындайтын міндеттемелерді толық өтеумен жасалатынын білдіреді;
 - 2) "қысқа сатуға тыйым салу" белгісі: бағалы қағазға қатысты белгіленеді және мұндай бағалы қағазбен жасалатын мәмілелер осындай бағалы қағазда туындайтын міндеттемелерді толық жаба отырып жасалатынын білдіреді.
2. Осы баптың 1 тармағында көрсетілген белгілер мынадай шарттардың бірі болған кезде Комитет шешімінің негізінде белгіленеді:
 - 1) барлық клирингілік қатысушылардың клирингілік шоттарында соңғы күнтізбелік ай үшін және (немесе) алдыңғы жұмыс күні үшін ескерілетін шетел валютасының орташа күндік жиынтық саны осы шетел валютасы үшін белгіленген шоғырлану лимитінен төмен мәнді құрайды;
 - 2) ерікті провайдерлердің клирингтік шоттарында соңғы күнтізбелік ай үшін және (немесе) алдыңғы жұмыс күні үшін ескерілетін бағалы қағаздардың орташа күндік жиынтық саны осы қаржы құралы үшін белгіленген шоғырлану лимитінен төмен мәнді құрайды.
3. Биржа осы баптың 1 тармағында көрсетілген белгілердің қолданылу кезеңін белгілеуге құқылы, бұл ретте:
 - 1) белгі әрекетінің басталу күні ғана анықталған жағдайда, белгі осы күннен бастап және мерзімсіз қолданылады;
 - 2) белгінің қолданылу кезеңі белгіленген жағдайда, белгі қолданылу кезеңі басталған күннен бастап (қоса алғанда) қолданылу кезеңі аяқталған күнге дейін (қоса алғанда) қолданылады.
4. Биржаның ресми тізімінің "Аралас" сауда-саттық алаңының "KASE Global" секторына енгізілген бағалы қағаздар бойынша "қысқа сатуға тыйым салу" белгісі корпоративтік уақиға орын алған жағдайда корпоративтік оқиға орын алған күнге дейін жеті жұмыс күні бұрын белгіленуі және осы корпоративтік уақиға аяқталған күнге дейін қоса алғанда қолданылуы мүмкін *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен енгізілген)*.

4 бап. Т+қамтамасыз ету тізіміне енгізу үшін қаржы құралдарына қойылатын талаптар

1. Қаржы құралын Т + қамтамасыз ету тізіміне енгізу және оның көрсетілген тізімде болуы үшін мұндай қаржы құралы Т+тізіміне енгізілуі тиіс.
2. Қаржы құралы өтімділіктің мынадай қосымша критерийлерін қанағаттандыруы тиіс *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен толықтырылды)*:
 - 1) қаржы құралына қатысты орталық контрагенттің өтімділігін басқаруға жауапты бөлімшесінің орындалмаған міндеттемелерді бір сауда күні ішінде мәжбүрлеп жоюды жүзеге асыру мүмкіндігі туралы талдамалық пікірі бар;
 - 2) *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен алынып тасталды)*;
 - 3) шетел валютасына қатысты осындай шетел валютасын шоғырландырудың бекітілген лимитінің мәні баламасында кемінде 10 (он) миллиард теңгені құрайды.
3. *(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен алынып тасталды)*.
4. *(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен алынып тасталды)*.
5. Осы Тәртіптің 5 бабында көзделген тәртіпке сәйкес қабылданатын Биржа Басқармасының шешімі негізінде қор нарығын қамтамасыз ету тізіміне көрсетілген бағалы қағаз бойынша нарықтық тәуекел ставкаларының есеп айырысу мәндеріне қолданылатын, көрсетілген қағазды Т+ қамтамасыз ету тізіміне енгізу туралы шешім қабылдау кезінде Биржа Басқармасы белгілейтін арттыру коэффициентін қолдану шартымен осы баптың 2 тармағында белгіленген талаптарды қанағаттандырмайтын белгілі бір атаудағы бағалы қағаз қабылдануы мүмкін. *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.

5 бап. Қаржы құралдарын Т+ тізіміне және Т+ қамтамасыз ету тізіміне енгізу тәртібі және оларды тізімнен шығару тәртібі.

1. Биржа тоқсан сайын тоқсанның екінші айының соңғы жұмыс күнінен кешіктірмей қаржы құралдарының Тізімдерге енгізуге және (немесе) олардың көрсетілген Тізімдерде болуына қойылатын талаптарға сәйкестігіне мониторингті жүзеге асырады *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.
2. Мониторинг нәтижелері бойынша клиринг бөлімшесі қаржы құралдарының талаптарға сәйкестігі туралы қорытынды (бұдан әрі – Қорытынды) дайындайды және оны осы баптың 4 тармағына сәйкес Биржаның уәкілетті органдарының қарауына шығарады *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*.
3. Қорытындыны дайындау барысында клиринг бөлімшесі негізделген қорытындыны дайындау үшін клиринг бөлімшесінің пікірі бойынша қажетті қосымша ақпарат пен құжаттарды Биржаның өзге құрылымдық бөлімшелерінен сұратуға құқылы.
4. Қорытындыда қаржы құралын Т+ тізіміне және/немесе Т+ қамтамасыз ету тізіміне енгізу туралы не қаржы құралын көрсетілген тізімдерден алып тастау туралы шешім шығару үшін негіз болып табылатын ақпарат көрсетіледі.

5. Қаржы құралдарын тізімдерге енгізу не қаржы құралдарын тізімдерден шығару осы баптың 2-4 – тармақтарына сәйкес дайындалған қорытындыны қарау нәтижелері бойынша қабылданған Биржа Басқармасының шешімі бойынша Комитеттің ұсынымы негізінде жүзеге асырылады.

Қаржы құралын тізімдерден Жедел тәртіппен алып тастау қажет болған жағдайда Биржа Басқармасы аталған шешімді Комитеттің ұсынымынсыз қабылдауға құқылы.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)

6. Биржа қаржы құралын осы баптың 5 тармағында көзделген тәртіппен, осы баптың 1-тармағында белгіленген мерзімді сақтамай енгізуге құқылы:
- 1) еркін нысанда жасалған клирингілік қатысушының сұрау салуы негізінде Т + тізіміне енгізу;
 - 2) Т + тізіміне және (немесе) Т+ қамтамасыз ету тізіміне қаржы құралдарын Биржаның сауда-саттық жүйелерінде айналысқа жіберу процесіне қатысатын Биржаның өзге бөлімшелерінің қызметтік жазбасы негізінде;
 - 3) Т+ қамтамасыз ету тізіміне клирингілік қатысушының еркін нысанда жасалған сұрау салуы негізінде көрсетілген қаржы құралы Т+ тізімінде кемінде күнтізбелік отыз күн бол *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2021 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен енгізілген)*.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)

- 6-1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағазын осы Тәртіптің 2-бабының (Т+ тізімі үшін) және (немесе) 4-бабының (Т+ қамтамасыз ету тізімі үшін) талаптарына сәйкес келетін белгілі бір атауды тиісті тізімге енгізу Комитеттің ұсынымы болмай және Биржа Басқармасы Қазақстан Республикасының көрсетілген мемлекеттік бағалы қағазымен сауда-саттық ашылған күннен бастап тиісті шешім қабылдамай автоматты түрде жүзеге асырылады *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен енгізілген)*.

- 6-2. Биржа Т+ тізіміне және/немесе Т+ қамтамасыз ету тізіміне белгілі бір эмитент шығарған және осы Тәртіптің 2 бабының (Т+ тізімі үшін) және/немесе 4 бабының (Т+ қамтамасыз ету тізімі үшін) талаптарына сәйкес келетін белгілі бір атаудағы беймемлекеттік бағалы қағазды, Комитеттің алдын ала мақұлдауы болған кезде, Биржа Басқармасының жалпы (негіздемелік) шешімі бойынша, аталған бағалы қағаз мынадай талаптарға сай болу шартымен, енгізуге құқылы:

- 1) аталған бағалы қағаздың айналыс мерзімі бір жылдан аспайды;
- 2) аталған бағалы қағаздың эмитенті Standard&Poor's агенттігінің шкаласы бойынша Қазақстан Республикасының елдік рейтингінен төмен емес немесе Moody's Investors Service немесе Fitch агенттіктерінің шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымы болып табылады;
- 3) аталған бағалы қағаз дисконттық бағалы қағаз болып табылады;
- 4) Биржада клирингілік қатысушының аталған бағалы қағаздар бойынша өтімділік провайдері болу ниеті туралы жазбаша растауы бар.

Осы тармақтың бірінші абзацында аталған Биржа Басқармасының жалпы (негіздемелік) шешімінде аталған бағалы қағаздарды шығарған эмитенттің атауы, осы бағалы қағаздарды шығару және айналысқа жіберу шарттары,

қаралатын шешімнің күшіне енуі үшін маңызды болып табылатын өзге де шарттар міндетті түрде қамтылуы тиіс. Т+ тізіміне және/немесе Т+ беймемлекеттік бағалы қағазды белгілі бір эмитент шығарған және осы тармақта көрсетілген шарттарға сәйкес келетін белгілі бір атаудағы қамтамасыз ету тізіміне енгізу мүмкіндігі туралы Басқарманың аталған жалпы (негіздемелік) шешімінің болуы, бұдан әрі Басқарманың осы баптың 5 тармағына сәйкес осындай әрбір бағалы қағазды тізімдерге енгізу туралы жеке шешім қабылдауын талап етпейді.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 19 тамызындағы шешімімен өзгертілген)

6-3. Биржаның ресми тізімінің "Аралас" сауда-саттық алаңының "KASE Global" секторының бағалы қағаздарын тиісті тізімге енгізу келесідей жүзеге асырылады:

- 1) көрсетілген бағалы қағаздармен сауда-саттық ашылған күннен бастап Т+ тізіміне, Комитеттің ұсынысы болған жағдайда, Биржаның ресми тізімінің "Аралас" сауда-саттық алаңының "KASE Global" секторына бағалы қағаздарды енгізу кезінде қабылданатын, Биржа Басқармасының шешімі негізінде;
- 2) Биржа Басқармасының шешімі негізінде Т+ қамтамасыз ету тізіміне Комитеттің ұсынымы болған жағдайда келесі жағдайларда:
 - осы Тәртіптің 4 бабының (Т+ қамтамасыз ету тізімі үшін) талаптары қанағаттандырылған жағдайда, аталған қаржы құралының сауда-саттығы ашылған күннен бастап кемінде күнтізбелік отыз күн өткен соң жүргізілетін, қаржы құралдарының аталған Тізімдерге енгізілуіне және/немесе көрсетілген тізімдерде болуына қойылатын талаптарға сәйкестігіне тоқсан сайынғы мониторинг нәтижелері бойынша;
 - бір сауда-саттық күні ішінде қаржы құралы бойынша орындалмаған міндеттемелерді мәжбүрлеп жоюды жүзеге асыру мүмкіндігі болған кезде Орталық контрагенттің өтімділікті басқаруға жауапты бөлімшенің қызметтік жазбахатының негізінде;
 - еркін нысанда жасалған, клирингтік қатысушының сұрау салуы негізінде.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2021 жылдың 10 қарашасындағы шешімімен өзгертілген)

7. Биржа қаржы құралын осы баптың 1 тармағында белгіленген мерзімді сақтамай, осы баптың 5 тармағында көзделген тәртіппен Т+ тізімінен және (немесе) Т+ қамтамасыз ету тізімінен мынадай жағдайларда алып тастауға құқылы *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*:

- 1) осындай қаржы құралы эмитентінің өз міндеттемелерін орындамауы немесе Биржа қарау нәтижесінде қаржы құралы осы Тәртіппен белгіленген сенімділік критерийлерін қанағаттандыруды тоқтатқан осындай қаржы құралы эмитентінің қаржылық жай-күйінің нашарлағанын куәландыратын ақпаратты алуы жағдайларының басталуы;
- 2) осы қаржы құралы эмитентінің осы қаржы құралын сатып алу/айырбастау туралы хабарламасы;
- 3) нарықтық конъюнктураның, қаржы құралдары бағасының елеулі өзгеруінің, нарықтардың құбылмалылығының артуының өзге де жағдайларында қолдануға құқығы бар.

- 4) эмитенттің немесе осындай қаржы құралына рұқсат беру бастамашысының бағалы қағаздар шығару проспектілеріне, облигациялық бағдарлама шығару проспектілеріне және облигациялар үшін купондық сыйақыны өтеу, төлеу тәртібі мен мерзімдерін, сондай-ақ осындай төлемдерді жүзеге асыру үшін ұстаушылардың тізілімін тіркеу мерзімдерін айқындайтын өзге де құжаттарға жоспарланған өзгерістер туралы ақпаратты ашуға қойылатын талаптарды орындамауы жағдайларының туындауы, купондық төлемдердің мөлшері, облигациялар үшін номиналды құны, сондай-ақ бағалы қағаздың құнын, айналыс, купондық сыйақыны немесе дивидендтерді төлеу мерзімдері мен мөлшерлері *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен енгізілді)*;
- 5) эмитенттің немесе осындай қаржы құралына рұқсат беру бастамашысының бағалы қағаздар эмитентінің корпоративтік оқиғалары туралы ақпаратты ашуға қойылатын талаптарды орындамауы жағдайларының басталуы *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен енгізілген)*.
8. Қаржы құралы осы Тәртіптің 2 бабының (Т+ тізімі үшін) және 4 бабының (Т+ қамтамасыз ету тізімі үшін) талаптарына сәйкес келмеген кезде, сондай-ақ осы баптың 5 тармағында көзделген тәртіппен осы баптың 7 тармағында көрсетілген жағдайлардың кез келгені басталған кезде Т+ тізімінен шығарылуы мүмкін *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен толықтырылды)*.
9. Қаржы құралын Тізімнен шығару Комитеттің ұсынымынсыз және Биржа Басқармасы тиісті шешім қабылдамай автоматты түрде жүзеге асырылады:
 - 1) көрсетілген қаржы құралы бойынша барлық міндеттемелер мен талаптар орындалған күннен кейінгі күннен бастап Биржалық қызмет ережелеріне сәйкес белгілі бір атаудағы қаржы құралының саудасаттығы тоқтатылған күннен бастап;
 - 2) облигацияларды өтеу (мерзімінен бұрын өтеу) :
 - егер тіркеу күннің басында жүзеге асырылса, оны өтеуді жүзеге асыру үшін облигацияларды ұстаушылардың тізілімі тіркелген күнге дейін бір клиринілік күн бұрын;
 - егер тіркеу күннің соңында жүзеге асырылса, оны өтеуді жүзеге асыру үшін облигацияларды ұстаушылардың тізілімі тіркелген күні;
 - егер облигацияларды ұстаушылар тізілімін тіркеу жұмыс істемейтін күні жүзеге асырылса, осы тармақшаның бірінші немесе екінші абзацтарына сәйкес айқындалатын күнге дейін бір клирингілік күн бұрын жүзеге асырылады.

(Бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)

10. Қаржы құралы мынадай жағдайларда осы баптың 5-тармағында көзделген тәртіппен уақытша (белгілі бір кезеңге) қандай да бір тізімнен алып тасталуы мүмкін*(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген)*:
 - 1) Эмитенттің корпоративтік оқиғалары туралы ақпарат болған кезде (акцияларды сатып алу, делистинг, негізгі акционерлерге қатысты жағымсыз оқиғалар, сондай-ақ дефолт тәуекелін арттыратын және/немесе қаржы құралының баға сипаттамаларының жоғары құбылмалылығына алып келетін өзге де оқиғалар);
 - 2) Қазақстан Республикасында немесе заңнамасына сәйкес осы қаржы құралымен сауда жүзеге асырылатын шет мемлекеттерде ұзақ мереке

**Қаржы құралдарын Т+ тізіміне және
Т+қамтамасыз ету тізіміне енгізу тәртібі**

күндері *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілді).*

11. Басқарманың қаржы құралын Т+ тізіміне және/немесе т+ қамтамасыз ету тізіміне енгізу туралы шешімі туралы не қаржы құралын Т+ тізімінен және/немесе Т+ қамтамасыз ету тізімінен шығару туралы ақпараты тиісті өзгерістер күшіне енген күнге дейін бір жұмыс күнінен кешіктірмей, тиісті жаңалықты Биржаның интернет-ресурсында жариялау арқылы клирингтік қатысушылардың назарына жеткізіледі (www.kase.kz) *(бұл тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымдағы шешімімен өзгертілген).*

6 бап.

Тұжырымды қағидалар

1. Осы Тәртіп және осы Тәртіпке енгізілетін барлық өзгертулер және/немесе толықтырулар Биржаның интернет-ресурсында орналастыру арқылы клирингтік қатысушылардың назарына жеткізіледі (www.kase.kz).
2. Осы Тәртіп қажеттілігіне қарай, бірақ осы тәртіп қолданысқа енгізілген күннен бастап есептелетін үш жылда кемінде бір рет өзектілендіруге жатады.
3. Осы Тәртіпке өзгертулер мен толықтыруларды уақтылы енгізу үшін Клирингтік палатасы жауапты болады.

Басқарма Төрайымы

А.Ө. Алдамберген